

den Skade. Det ærede Medlem udtalte i Forgaars — Sp. 3274 —: „Det er muligt, at denne Forening virker af bedste Evne og med god Villie, det tvivler jeg ikke om“. Af denne Udtalelse kan jeg nok slutte, at Uenigheden mellem os egentlig ikke er saa grumme stor. Naar baade Evnen og Villien ere i Orden fra Foreningens Side, kan der jo ikke være store Mangler at paatale. Dog finder jeg Grund til at oplyse lidt nærmere om Tilskuddenes Fordeling.

Det ærede Medlem vilde gøre gældende — men det var en meget dristig Bemærkning —, at de Tal, jeg fremførte i Gaar, snarere bekræftede hans Mening, end de bestyrkede min Betragtningssmaade. Det er af de dristige Ting, som ere nemme at sige, men som ere ganske uberegtigede i en Debat, hvor man forhandler om de virkelige Forhold. Sagen er den, at i de tre Aar, der ere gaaede, er der i alt indkommet Andragender til „Hedebrugets“ Bestyrelse om Dyrkningstilskud fra 2,797 Hededyrkere — det er altsaa saa nær ved 2,800 —, og af disse ca. 2,800 Ansøgninger dreje kun 17, siger og skriver sytten, sig om Lodder paa over 20 Tdr. Land opdyrket Hede, medens ca. 1,390, altsaa ca. Halvdelen, dreje sig om opdyrkede Lodder paa 2 Tdr. Land eller derunder. Over Halvdelen er altsaa ganske smaa Lodder, medens kun 17 Andragere have opdyrkede Lodder paa over 20 Tdr. Land, og Gennemsnitsstørrelsen for alle tre Aar af de præmierede Lodder, om jeg maa bruge det Udtryk, er, som jeg sagde i Gaar, ca. 4 Tdr. Land. Jeg synes, det er ret illustrerende Tal, som ikke kunne tages til Indtægt for den Opfattelse, at det er de store, der skumme Fløden. For Resten er der grumme faa store Bønder i Heden. Begrebet Storbønder er ganske ukendt derude, kan jeg sige; det kendes kun fra de socialdemokratiske Blade, hvor det tidt anvendes. Der er ganske vist Smaaabønder, som ere velsituerede, men egentlige Storbønder er der slet ikke. Dertil kommer, at de smaa Hededyrkeres Tal er mange Gange saa stort som disse enkelte velstillede Hedeabønders. Saa naar Selvstyret er gennemført i de lokale Foreninger og for Resten ogsaa i Hovedforeningen, vil det rette sig af sig selv, hvis der er sket noget Misbrug, hvad jeg godt kan indrømme, at der maaske er. Desuden kan jeg oplyse, at i de tre Aar har Bestyrelsen ikke maattet nægte en eneste Ansøger Tilskud. Og hvad det angaar, at Præmierne absolut burde falde paa helt ubemidlede Folk,

er det jo et Synspunkt, som heller ikke er helt rigtigt. Den ene af de to kritiserende Konsulenter — der er nemlig to Konsulenter, der kritisere Selskabets Virksomhed paa visse Punkter — siger udtrykkeligt Side 4 i Beretningen: „Jeg mener ikke, at Tilskuddet skal fordeles efter Formuesomstændigheder, tværtimod“. Den anden støtter væsentlig Tanken om et forøget Tilskud til Mergling i Stedet for til den egentlige Opdyrkning og holder paa, at der sættes en Grænse ved 5 Tdr. Land om Aaret, og derved kunde der vist heller ikke være noget foregrebet. Jeg gør mig saa megen Ulejlighed for at oplyse disse Forhold, fordi jeg saa nødig vil, at dette smukke Foretagende skulde standses eller svækkes eller misrekommanderes ved Angreb, som ere overdrevne. Der kan godt være Fejl, thi det er en ung Forening, men de staa til at rette, og saa sandt vi alle ønske Hededyrkerne i de smaa Kaar en lille Hjælp til Hedens Opdyrkning, saa sandt synes jeg, vi skulde omtale denne Sag med Velvillie.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) vendte derefter atter tilbage til den mærkelige Sammenblanding af Skolespørgsmaal og Ukrudtsspørgsmaal, som han indledede i Gaar, ved en Sidebemærkning til mig. Jeg sagde før, at det ærede Medlem var meget dristig i sine Paastande, jeg kan nu føje til, at det er en Dristighed, som ikke uden videre kan roses. Det ærede Medlem forplumrer gentagne Gange det Spørgsmaal, som drøftes. Det gjorde det ærede Medlem overfor Spørgsmaalet om Skolepengene. Da vilde det ærede Medlem givne det Udseende af, at jeg omtalte Mellemskolernes Betalingsklasser, medens jeg slet ikke havde talt om dem den Gang, men kun om Betalingskolerne her i København i den almindelige Folkeskole. Nu i Gaar, da jeg havde talt om Tvangsskolen som en Ukrudtsplante, der var vokset paa Socialismens Ager, vendte det ærede Medlem det om, gik udenfor Kredsen, forplumrede Spørgsmaalet og sagde, at jeg havde kaldt Socialismen en Ukrudtsplante, og saa var Tønen jo given til en lang Lovtale over Socialismen og til at reducere mig til ganske uforstaaende og ganske umulig, naar det Spørgsmaal forhandlede. Jeg betegnede Tvangsskolen som et Barn i Socialismens Familie, men dermed er jo ikke sagt noget om Familiens Hæderlighed i og for sig. Det er to meget forskellige Ting; der kan være et vanartet Barn i en Familie, uden at det